

O B S A H

I. ZAMĚSTNANOST	1
1. Zákon o zaměstnanosti	2
1.1. Předpisy o zaměstnanosti	2
1.2. Právo na zaměstnání a zprostředkování zaměstnání	4
1.3. Kontrolní činnost státu	6
1.4. Specifická ustanovení o zabezpečování občanů se změněnou pracovní schopností	7
2. Rekvalifikace a hmotné zabezpečení	7
2.1. Hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání	10
2.2. Doba a dávky hmotného zabezpečení	11
3. Povinnosti zaměstnavatelů	15
4. Zřizování společensky účelných pracovních míst	17
5. Zabezpečení zaměstnanců podniků, kteří pracují po kratší pracovní dobu pro přechodné odbytové a finanční potíže	19
6. Novela zákona o zaměstnanosti	21
II. KOLEKTIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ	27
1. Odborové organizace a kolektivní vyjednávání	28
1.1. Vznik odborové organizace	28
1.2. Povinnosti zaměstnavatele	28
1.3. Odborově neorganizovaní zaměstnanci	29
2. Kolektivní smlouva	30
2.1. Platnost a účinnost kolektivní smlouvy	31
2.2. Uzavírání kolektivní smlouvy	33

3. Spory o uzavření kolektivní smlouvy	34
3.1. Řízení před zprostředkovatelem a rozhodcem	34
3.2. Stávka pro uzavření kolektivní smlouvy	37
3.3. Pracovněprávní nároky zaměstnanců a odpovědnost za škodu	39
3.4. Výluha	41
 I. ZÁKONÍK PRÁCE	 43
1. Zákoník práce a jeho novelizace	44
1.1. Základní zásady a přístupy	45
2. Postavení odborů podle současného znění zákoníku	46
2.1. Spolurozhodování odborové organizace	47
2.2. Projednávání s odborovou organizací	48
2.3. Kontrola prováděná odborovou organizací	50
3. Účastníci pracovněprávních vztahů	51
4. Druhy pracovního poměru	52
4.1. Pracovní poměr uzavřený na dobu neurčitou	52
4.2. Pracovní poměr uzavřený na dobu určitou	52
4.3. Pracovní poměr souběžný	53
4.4. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	55
5. Vznik pracovního poměru	56
5.1. Vznik pracovního poměru uzavřením pracovní smlouvy	56
5.2. Vznik pracovního poměru jmenováním	58

6. Změny pracovního poměru	59
6.1. Převedení na jinou práci	59
6.2. Přeložení do jiného pracovního místa	61
6.3. Převedení zaměstnance na původní pracovní místo	62
7. Ukončení pracovního poměru	62
7.1. Ukončení pracovního poměru dohodou	62
7.2. Ukončení pracovního poměru výpovědí	63
7.2.1. Výpověď daná zaměstnancem	63
7.2.2. Výpověď daná zaměstnavatelem	64
7.3. Ukončení pracovního poměru okamžitým zrušením	68
7.4. Ukončení pracovního poměru ve zkušební době	69
7.5. Ukončení pracovního poměru uplynutím doby	69
7.6. Ukončení pracovního poměru cizince	70
8. Pracovní posudky	70
9. Pracovní doba a přesčasová práce	72
9.1. Pracovní doba	72
9.2. Práce přesčas	72
10. Škody a náhrady škod	74
10.1. Škody způsobené zaměstnancem	75
10.2. Škody způsobené zaměstnavatelem	77
11. Dovolena na zotavenou	78
12. Lhůty, doby a právní úkony	83

13. Navržené změny zákoníku práce	85
IV. BEZPEČNOST PRÁCE	89
1. Základní zákonná ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	90
2. Povinnosti zaměstnavatele	92
3. Povinnosti zaměstnance	94
4. Definice pracovního úrazu a nemoci z povolání	97
5. Evidence a registrace pracovních úrazů	99
6. Hlášení provozních nehod (havárií) a poruch technického zařízení	102
7. Státní odborný dozor	103
8. Odpovědnost za pracovní úraz	107
9. Odškodňování pracovních úrazů	109
10. Regresní náhrady	114
11. Limity přesčasové práce	116
12. Zvláštní pracovní podmínky žen a mladistvých	118
V. PRUŽNÁ PRACOVNÍ DOBA	126
VI. ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ	132
1. Mzdová reforma	133
2. Ústavní úprava a mezinárodní úmluvy	134
3. Odměňování v podnikatelské sféře	138
3.1. Působnost Zákona o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku	138
3.2. Mzda podle zákona o mzdě	140
3.3. Mzdová zvýhodnění za práci v odchylných podmínkách	146
3.4. Mzda ve zvláštních případech	150

3.5.	Poskytování naturální mzdy	153
3.6.	Ochrana mzdy	154
3.7.	Minimální mzdové tarify	157
3.8.	Odměňování pracovní pohotovosti	159
3.9.	Normování práce	159
3.10.	Průměrný výdělek pro pracovněprávní účely	160
3.11.	Vztah zákona o mzdě k zákoníku práce	163
4.	Odstupné	165
5.	Odměňování prací konaných na základě dohod mimo pracovní poměr	168
VII.	DŮCHODOVÉ ZABEZPEČENÍ	171
1.	Zákon o sociálním zabezpečení a prováděcí vyhláška	172
1.1.	Rozsah důchodového zabezpečení	173
1.2.	Přehled jednotlivých dávek	174
1.3.	Základní podmínky nároku na dávky	174
1.3.1.	Doba zaměstnání	174
1.3.2.	Náhradní doby	175
1.3.3.	Zápočet doby zaměstnání a náhradních dob v některých případech	177
1.3.4.	Prokazování zaměstnání	178
1.3.5.	Pracovní kategorie	180
1.3.6.	Průměrný měsíční výdělek	181
1.3.6.1.	Hrubé výdělký	183
1.3.6.2.	Příjmy se zvlášt- ním režimem	187

1.3.6.3. Doby, které se vylučují z rozhodného období	188
1.4. Přehled dávek důchodového zabezpečení	189
1.4.1. Starobní důchod	190
1.4.1.1. Výše starobního důchodu	191
1.4.2. Poměrný starobní důchod	195
1.4.3. Invalidní důchod	195
1.4.3.1. Výše invalidního důchodu	196
1.4.3.2. Nové vyměření invalidního důchodu	197
1.4.4. Částečný invalidní důchod	197
1.4.4.1. Podmínka podstatného poklesu výdělku	198
1.4.4.2. Částečný invalidní důchod při značně ztížených obecných životních podmínkách	200
1.4.5. Důchod za výsluh let	200
1.4.6. Vdovský důchod	200
1.4.6.1. Výše vdovského důchodu	201
1.4.6.2. Krácení vdovského důchodu	202
1.4.7. Vdovecký důchod	202
1.4.8. Sirotčí důchod	203
1.4.8.1. Výše sirotčího důchodu	203
1.4.9. Důchod manželky	204
1.4.10. Sociální důchod	204
1.4.11. Úprava důchodů, které jsou jediným zdrojem příjmu	204
1.4.12. Zvýšení důchodu pro bezmocnost	205
1.4.12.1. Výše zvýšení důchodu pro bezmocnost	205

1.4.13. Výchovné k důchodům	206
1.4.13.1. Výše výchovného	206
1.4.14. Příplatek k výchovnému na dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči	206
1.4.14.1. Výše příplatku	207
1.5. Společná ustanovení	208
1.5.1. Souběh nároků na výplatu důchodů	208
1.5.2. Souběh československých důchodů a důchodů vyplácených z ciziny	212
1.5.3. Vznik nároku na dávku nebo její výplatu	213
1.5.4. Změny ve výši a v datu přiznání dávky	214
1.5.4.1. Přiznání od dřívějšího data	214
1.5.4.2. Změna výše dávky přiznané v nesprávné výši	215
1.5.4.3. Změna výše dávky vyplácené v nesprávné výši	215
1.5.4.4. Přiznání neprávem odepřené dávky	215
1.5.4.5. Lhůta pro zpětnou úpravu výše dávky nebo zpětné přiznání dávky neprávem odepřené	216
1.5.4.6. Přiznání od pozdějšího data	216

1.5.4.7. Změna skutečností	217
1.5.4.8. Chybné určení výše	217
1.5.5. Zánik nároku na dávku nebo její výplatu	217
1.5.5.1. Zánik nároku na dávku	217
1.5.5.2. Zánik nároku na výplatu dávky	218
1.5.6. Způsob snižování výše dávky a odnímání dávky nebo její výplaty	218
1.5.7. Zúčtování výplat při souběhu nároku na více dávek nebo jejich výplat	219
1.5.8. Zánik nároku na výplatu dávky uplynutím času	220
1.5.9. Omezení výplaty dávek	221
1.5.9.1. Další zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod	221
1.5.9.2. Výplata nemocenského v době vzniku nároku na důchod	222
1.5.9.3. Výkon služby v ozbrojených silách v době vzniku nároku	222
1.5.9.4. Výkon vazby nebo trestu odnětí svobody	223
1.5.9.5. Umístění důchodce v psychiatrické léčebně nebo v léčebně pro dlouhodobě nemocné	223
1.5.10. Způsob výplaty dávek	223
1.5.11. Příjemci dávek	225
1.5.12. Nárok na dávky a jejich poskytování ve vztahu k cizině	226
1.5.13. Přejedání nároku při úmrtí oprávněného	227
1.5.14. Dohody o srážkách z dávek	228
1.5.15. Sepisování žádosti o důchod	228

1.5.16. Povinnosti a odpovědnost občanů	230
1.5.16.1. Povinnosti	230
1.5.16.2. Odpovědnost	231
1.5.17. Povinnosti a odpovědnost organizací; kontrolní pravomoc orgánů sociálního zabezpečení	232
1.5.17.1. Povinnosti organizace	232
1.5.17.2. Oprávnění orgánů sociálního zabezpečení	233
1.5.17.3. Ukládání pokut organizacím	233
1.5.17.4. Odpovědnost organizací	234
1.5.18. Společná odpovědnost organizace a příjemce dávky	234
1.5.19. Povinnost zdravotnických zařízení	234
1.5.20. Právní úkony	235
1.5.21. Počítání času	235
2. Organizace a řízení	236
3. Mimořádné poskytování starobního důchodu	239
3.1. Základní podmínky nároku	240
3.2. Výše mimořádně poskytovaného starobního důchodu	241
3.3. Výplata mimořádně poskytovaného starobního důchodu při další výdělečné činnosti	241
4. Zvyšování důchodů	241
4.1. Nařízení vlády ČSFR č. 231/1990 Sb.	242
4.2. Zákon č. 46/1991 Sb.	243
4.3. Zákon č. 246/1991 Sb.	245
5. Mimořádné poskytování starobního důchodu některým horníkům	246
Obsah	248